

STUTT SAGT

Móti ICEX-
toppinum

Atlantic Petroleum stendur á gáttinni at gerast partur av tí sonevnda ICEX15-visitálinum yvir partabrøv í teimum leiðandi fyrítökunum á íslenska virðisbræva-marknaðinum.

Á íslenska virðisbræva-marknaðinum eru 15 tær leiðandi, skrásettu fyrítökurnar skipaðar í hitt sonevnda ICEX15-visitálið. Hetta er eitt úrval av fyrítökum, sum ganga á odda á virðisbræva-marknaðinum í Íslandi. Virðisbræva-marknaðurin sjálvur nevnr ICEX15 sitt "úrvalsvisitál", og tað kann sammetast við OMXC20-visitálið hjá Københavns Fondsbørs.

Tað, sum við føroyskum eygum er áhugavert við ICEX15, er, at føroyska oljufelagið, Atlantic Petroleum, helst stendur á gáttinni at gerast partur úrvalsvisitálinum. Við øðrum orðum er fyrítökunum at gerast ein av teimum leiðandi á ICEX. Tað skrivur Føroya Sparikassi á heimasíðu sínu.

Íslenska vinnulívsblaðið, Viðskiftablaðið, skrivur við einum av stórum íslensku bankunum sum keldu, at Atlantic Petroleum helst kemur upp í ICEX15 longu í morgin, friggjadagin 9. júní, tá visitálið verður dagført. Hesar dagfóringar verða gjørdar tvær ferðir árliga. **-fartekst**

Kemur
væl við

Tíðindini um góða skoðmálið hjá Atlantic Petroleum kemur helst væl við hjá felagnum. Í øllum fòrum stendur felagið nú fyri eini kapitalhækkun. Prísurin á partabrøvnunum er ásettur til kurs 550, sum er nakað niðanfyrir marknaðarvirðið.

Ætlaða hækkunin verður onkra staðni millum 5,5 og 37 mió kr. nominelt. Hetta svarar til eina samlaða upphædd, sum fer at liggja millum 37 og 200 mió kr.

Endamálið við at hækka partapeningin er fyrst og fremst lutvist at figgja menningina av oljuøkinum Etrick. Í øðrum lagi skilur kapitalhækkunin figgja nýggj keyp hjá Atlantic Petroleum. **-mørk**

Útbúgvingarbygnaður og avbjóðingar

Skulu vit veruleikagera dreymin at verða eitt vitanarsamfelag, er neyðugt at leggja orku í útbúgvingar, sum menna vitan, ið brúk er fyri. Pisa kanningin setti eitt stórt spurnadartekin við hvar vit eru í hesi menning

ÚTBÚGVIÐGAR

Bogi Eliassen, cand.scient.pol

Tað eru ikki bara Føroyar, sum fokuserar á vitan og hava 2015 mál. Millum annað alt ES og OECD-londini leggja eisini stóran dent á vitan sum framtíðar tilfeingi. Nú er tað fólkaskúlin, sum er í fokus, men neyðugt er tó at hugsa um annað enn bert fólkaskúlan.

Útbúgvingarpolitikkur

Nógvir tættir eru í vitan, vitanarbygnaði og vitanarsamfelagi. Tí er eisini neyðugt at hava ein breiðan og langskygdan útbúgvingarpolitikk einns og t.d. vinnupolitikk. Tað krevur bæði eina raðfesting av hvørjar eftirgymnasialar útbúgvingar skulu vera í Føroyum, hvussu vit fáa fólk at taka útbúgvingar sum landið hevur tørv á, hvussu vit fáa fólk út í heim at taka útbúgving og ikki minst hvussu vit syrgja fyri at fólkaskúlin gevur næmingunum grundleggjandi fòrleikarnar at klára seg í arbeiði ella útbúgving.

Hvørjar

Ein útbúgvingarpolitikkur settir mál fyri hvørjum útbúgvingum føroyska samfelagið hevur tørv á. Síðan má hugsast um, hvussu skipast kann fyri at fólk okkara taka hesar útbúgvingar og antin koma heimaftur ella verða verðandi aftaná lokna útbúgving. Tað krevur eisini, at mál verða sett fyri hvat fyri samfelag vit ynskja, tí annars er torført stinga út í kortið hvør útbúgvingartørvurin er.

Innflyting

Hin leiturin er at hava nakrar útbúgvingar, sum tørvur er á. Síðan má samfelagið laga seg eftir teim útbúgvingum sum eru. Neyðtívilgir fòrleikar, sum fólk so ikki hava, mugu síðan flytast til landi.

Tølini siga at nærum helmingurin av føroyingum, ið taka eftirgymnasialar útbúgvingar, gera tað í Føroyum. Meðan størsti parturin av teimum, sum taka

Skulu vit leggja dent á ávísar lærugreinar ella breitt og høgt grundstøði

útbúgving uttanlands, gera tað í Danmark. Harafurat er at siga, at størsti parturin av teimum í taka universitetsútbúgvingar, gera tað uttanfyri Føroyar

Á talvuni niðanfyrir siggja vit, at 110 taka hægri útbúgving uttanfyri Norðanlond. At eitt javnt býti er í at 30% náttúruvísind, 30% humaniora og 40% samfelagsvísind. Tað sæst at nógur tann størsti parturin, nemur sær kunnleika í ensktalandi londum. Vit eru eisini tað landið av norðurlondum, sum lutfallsliga senda nóg flest lesandi av landinum at nema sær útbúgving, tá er

Danmark rokna við. Í vikuni verður ein samanberandi kanning av londunum almannakunngjørd og gevur hetta okkum eisini tøl at arbeiða við.

Tað er givið, at visjón 2015 arbeiði tekur útbúgvingarspurningin um í fleiri hópum. Men vit skulu eisini taka støðu til hvussu nágreiniligar politikkurin skal verða, tí vit kunnu ikki stýra talið á útbúning á stovnum, sum ikki eru í Føroyum. Tvs. eftirspurningurin í Føroyum hevur onga ávirkan á stovnarnar sum veita útbúgvingarnar. Ein stórur partur av okkara lesandi nema sær henda kunnleika

í Danmark og so nøkur aðarastaðir. Vit kunnu tí í nógvi minni mun enn flestu stóru lond stýra hvørjar útbúgvingar eru møguligar. Hinvegin er hetta ein partur av alheims bygdini, sum ger at stórlond, í stórri ella minni mun, eisini fara at missa stýringina. Tí kunnu vit longu nú leggja okkum at verða fremst at finna loysnir á hesum trupulleikum. Hinvegin so verða umleið helvtin av eftirgymnasialu útbúgvingunum tiknar í Føroyum, so her er meira at arbeiða við enn vit vanliga geva okkum far um.

Neyt ella leyst

Grundleggjandi má tí stóða takast til um vit neyvt vilja tryggja, ella roynt at bera so í bandi, at føroyingar taka útbúgvingar sum landið hevur tørv á; ella at tey ungu púra frælst velja og samfelagið so lagar seg eftir tí og innflytir teir fòrleikar, vit ikki sjálvi klára at veita. Men hesin bygnaður byrjar longu tá börnini byrja á ansingarstovni og skulu fyrireikast til skúlagongd. Fólkaskúlin skal tí skipast eftir um vit ynskja at menna ávísar partar, ella tað skal verða breitt grundleggjandi, soleiðis at tey ungu, í princippinum, eru líka væl fyrir í øllum. Tann nágreiniligi ella leysi parturin hevur tí stóra ávirkan á, hvussu fólkaskúlin skal skipast.

Vinnan

Tað er eisini alneyðugt, at serliga vinnan, men eisini tað almenna ger vart við hvør

tørvurin er, og hvønn tørv man sær kemur í framtíðini. Tað merkir eisini at vinnan í stórri mun skal verða við, t.d. í gransking og menning. At vinnan er við at seta upp skipanir á hesum øki, men eisini at verða meira við í tilgongdina at menna alla útbúgvingarskipanina og hvørjar eginleikar, umframt fakliga vitan, vinnan hevur tørv á og tí eisini eftirspurning á.

Tí er tað altavgerðandi, at semja fæst um hvønn leist okkara útbúgvingarskipan skal hava. Tað er lítið at ivast í, at vit eisini skulu ansa eftir, at vit ikki bert gera eina skipan ið leggur seg eftir at skora á Pisa skalanum. Skúlin er ikki nóg góður, men vit skulu heldur ikki jarðleggja hann. Tey arbeiðir eitt vitanarsamfelag krevur er kreativitetur, og vit skulu ansa eftir at tað eisini kemur við.

Vit byrja nú at siggja hagtøl um føroysk lesandi, ella í hvussu so er tey sum fáa lestrarstuðul og vit hava góða vitan um tey sum brúka Úsun skipanina. T.d. í Úsun siggja vi eitt javnt býti millum samfelagsfak, náttúruvísind og humaniora. Men vit siggja eisini, at tey alraflustu lesa í ensktalandi londum. Og tað er ein spurningur um tað er noktandi, um vit skulu verða ein vinnari í altjóðagjörðum Føroyum í einum alheimsgjörðum heimi. Men tíðin er komin til at privatu partarnir taka meira ábyrgd á økinum.

Eintøkk til Holger Arnberg frá Altjóða Skrivstovuni og Terja á Lakjuni frá Stuðulsstovnum fyri at leita fram upplýsingar.

Uppgerð av ÚSUN-urum pr. 1. november 2004		
Hvar ?	Hvussu nógv ?	%
Skotland	25	28%
England	41	46%
Wales	2	2%
Írland	1	1%
USA	6	7%
Canada	2	2%
Australia	4	4%
New Zealand	1	1%
Spania	1	1%
Fránkariki	1	1%
Holland	1	1%
Belgien	1	1%
Ítalien	2	2%
Ecuador	1	1%
Tísamans	89	100%

